

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

18–22. oktobar 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Oktobar 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 22.10.2021	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.544,90	1,64%	31,60%
Dow Jones Industrial	SAD	35.677,02	1,08%	25,78%
NASDAQ	SAD	15.090,20	1,29%	31,15%
Dax 30	Nemačka	15.542,98	-0,28%	23,92%
CAC 40	Francuska	6.733,69	0,09%	38,80%
FTSE 100	Velika Britanija	7.204,55	-0,41%	24,52%
NIKKEI 225	Japan	28.804,85	-0,91%	22,71%
Shanghai Composite	Kina	3.582,60	0,29%	8,15%

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena EUR u %			Kurs	Promena USD u %		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,1632	0,32%	-1,61%	USD/EUR	0,8597	-0,31%	1,63%
EUR/GBP	0,8457	0,35%	-6,32%	USD/GBP	0,7271	0,04%	-4,78%
EUR/CHF	1,0663	-0,49%	-0,59%	USD/CHF	0,9167	-0,79%	1,04%
EUR/JPY	132,00	-0,39%	6,53%	USD/JPY	113,46	-0,72%	8,25%
EUR/CAD	1,4390	0,14%	-7,35%	USD/CAD	1,2371	-0,19%	-5,84%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,57%	0,3	-1,5	0,05%	0,0	-2,0	0,05%	0,0	-0,4	-0,71%	-0,2	0,7
1M	-0,56%	0,1	-1,0	0,09%	0,8	-6,1	0,12%	4,6	7,0	-0,79%	-0,1	1,1
3M	-0,55%	-0,1	-3,8	0,12%	0,1	-9,0	0,20%	6,2	14,7	-0,77%	-0,1	0,0
6M	-0,53%	-0,6	-3,6	0,17%	1,2	-7,4	0,41%	13,4	33,7	-0,71%	0,3	1,5
12M	-0,47%	1,2	-0,4	0,32%	3,7	-1,8	0,72%	18,0	59,3	-0,56%	2,1	5,5

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a ESTR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	28.10.21.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	03.11.21.	0,00-0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	04.11.21.	0,25
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	27.10.21.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	16.12.21.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,32% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1572 do 1,1669 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1622 do 1,1656 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje dolar je najpre jačao prema evru, ali je nakon objave slabijih podataka o industrijskoj proizvodnji u SAD u septembru oslabio. Industrijska proizvodnja je smanjena za 1,3% u odnosu na prethodni mesec, najviše u poslednjih sedam meseci, pre svega usled globalne nestašice čipova, što je uticalo na pad proizvodnje motornih vozila i delova i ukupne proizvodnje prerađivačkog sektora.

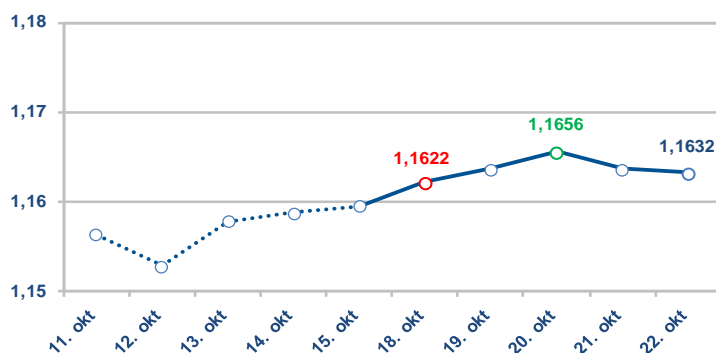
U utorak je dolar znatnije oslabio prema evru i drugim valutama usled rasta očekivanja da će, pored FED-a, i druge centralne banke ranije početi s povećavanjem referentnih kamatnih stopa kako bi odgovorile na rastuće inflatorne pritiske. Pad je bio dodatno izražen usled tehničkih faktora, jer su investitori smanjivali duge pozicije u dolarima. Na slabljenje dolara uticao je i podatak o neočekivanom padu stambene izgradnje u SAD u septembru usled nedostatka sirovina i radne snage, podržavajući očekivanja da je privredni rast znatno usporio u trećem tromesečju. Predsednik FED-a iz Ričmonda Barkin upozorio je na problem poslodavaca s popunjavanjem slobodnih radnih mesta i izjavio da nedostaci radne snage mogu trajati duže od pandemije virusa korona i ograničiti ukupan privredni rast ako se ne donesu bolje politike u oblasti obrazovanja, zdravstva i brige o deci, koje će povećati broj ljudi koji žele i mogu da rade. Međutim, u drugoj polovini dana dolar je nadoknadio deo prethodnih gubitaka, podstaknut rastom prinosa američkih državnih obveznica.

U izveštajnom periodu evro je ojačao prema dolaru za 0,32%.

Sredinom nedelje dolar je nastavio da slabi pod uticajem poboljšanja sentimenta na tržištu, kao i nastavka fokusiranja investitora na to kada će najvažnije centralne banke početi da povećavaju referentne kamatne stope. U poslednjem izveštaju FED-a o tekućim ekonomskim uslovima navodi se da je ekonomija SAD u septembru i početkom oktobra rasla „skromnom do umerenom stopom”, odnosno navodi se da je privredni rast usporio poslednjih nedelja, ograničen uskim grlima u transportu, nedostatkom sirovina i radnika na tržištu.

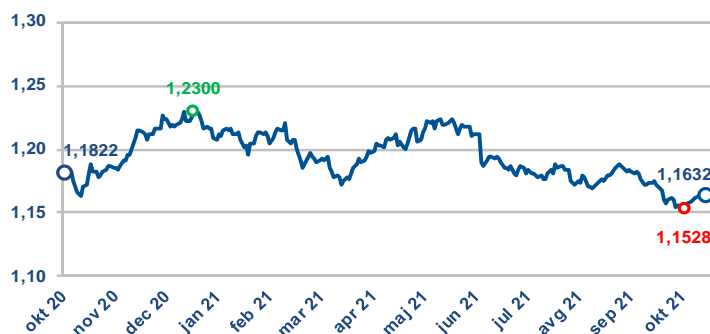
Međutim, u četvrtak je dolar ojačao podržan dobrim ekonomskim podacima, čime je ublažio pad koji je zabeležio ranije tokom nedelje. Broj novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku nedelje koja se završila 16. oktobra iznosio je 290 hiljada, što je najniži nivo u poslednjih 19 meseci, pošto kompanije nastoje da zaposle više radnika i zadrže one koje već imaju, iako bi nedostatak radnika mogao zadržati umeren tempo zapošljavanja u oktobru. Takođe, prodaja već izgrađenih kuća u SAD u septembru povećana je na najviši nivo u poslednjih osam meseci (rast od 7,0% u odnosu na prethodni mesec, na 6,29 miliona jedinica), iako više cene usled smanjene ponude istiskuju kupce koji se prvi put pojavljuju na tržištu nekretnina.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

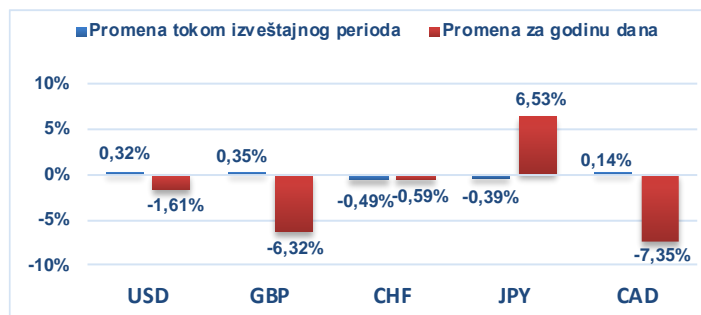
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Poslednjeg dana izveštajnog perioda predsednik FED-a Paul rekao je da bi američka centralna banka trebalo da počne sa smanjenjem obima kupovine aktive uskoro, ali da ne treba još da podiže kamatne stope, nakon čega je dolar ojačao. Međutim, kako je prethodno dolar slabio prema evru, na kraju dana nije bilo veće promene u paritetu dveju valuta. Objavljeni PMI indeksi ukazali su na nastavak solidnog rasta poslovne aktivnosti u privatnom sektoru SAD, dok je rast u zoni evra usporio.

Kurs EUR/USD izveštajni period završio je na nivou od 1,1632 američka dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajne nedelje povećani su na dužem delu krive prinosa, dok su na delu krive do jedne godine ostali nepromenjeni. Prinosi dvogodišnjih i desetogodišnjih obveznica povećani su za oko 6 b.p., na 0,46%, odnosno na 1,63%.

U prvoj polovini nedelje povećan je nagib krive prinosa usled smanjenja očekivanja agresivnog povećanja kamatnih stopa od strane FED-a. Ipak, u drugoj polovini nedelje, zajedno s rastom prinosa na dužim ročnostima, ponovo su povećani i prinosi obveznica kraćih ročnosti, nakon objave podataka koji su ukazali na „zategnutost“ tržišta rada, što je ponovo povećalo očekivanja bržeg pooštavanja monetarne politike. Uz to, ključne tržišne mere inflacije u dugom roku povećane su na najviše nivoe od 2012. godine.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za oktobar, povećan je sa 55,0 na 57,3, što je najbrži rast u poslednja tri meseca, ukazujući na ubrzanje ekspanzije poslovne aktivnosti, uprkos uskim grlima u lancima snabdevanja, a usled oporavka uslužnog sektora od talasa delta soja virusa korona. PMI indeks uslužnog sektora povećan je sa 54,9 u septembru na 58,2 u oktobru, što je najbrži rast u poslednja tri meseca, dok je PMI indeks proizvodnog sektora smanjen sa 60,7 na 59,2, što je najniži nivo u poslednjih sedam meseci, pri čemu je komponenta koja se odnosi na nivo proizvodnje i koja ulazi u obračun kompozitnog indeksa smanjena sa 55,7 na 52,3, što je najniži nivo u poslednjih 15 meseci. Zaostaci u radu zabeležili su najveći rast od kada se prikupljaju podaci, usled nemogućnosti firmi da odgovore na tražnju, zbog uskih grla u lancima snabdevanja i nedostatka radne snage, što je uticalo i na najbrži rast nabavnih i prodajnih cena do sada.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za oktobar, povećan je na 57,3.

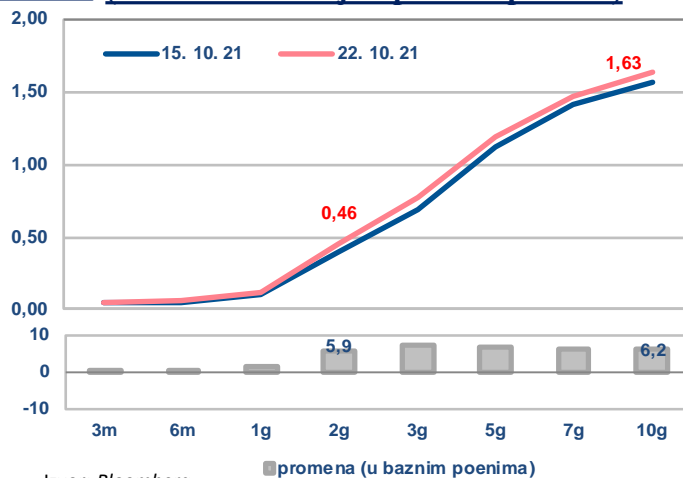
Industrijska proizvodnja u SAD u septembru smanjena je za 1,3% u odnosu na prethodni mesec, iako je bio očekivan blag rast od 0,2%, dok je stopa rasta za avgust revidirana naniže, sa 0,4% na -0,1%. Industrijska proizvodnja smanjena je najviše u poslednjih sedam meseci, pre svega usled globalne nestašice čipova, što je uticalo na pad proizvodnje motornih vozila i delova za 7,2% i ukupne proizvodnje prerađivačkog sektora. Na pad proizvodnje prerađivačkog i rudarskog sektora uticao je i uragan Ida, za koji se procenjuje da je uticao na smanjenje ukupne industrijske proizvodnje za oko 0,6 p.p. u septembru. Iskorišćenost proizvodnih kapaciteta u septembru smanjena je sa 76,2% na 75,2% i nalazi se ispod nivoa od 75,5% pre pandemije.

U poslednjem izveštaju FED-a o tekućim ekonomskim uslovima (*Beige Book*) navodi se da je privredni rast u SAD usporio poslednjih nedelja (u septembru i početkom oktobra), ograničen uskim grlima u transportu, nedostatkom sirovina i radnika na tržištu. Uprkos usporavanju rasta, ovi faktori utiču i na znatan rast inflacije, jer se povećani troškovi kod proizvođača prelivaju na prodajne cene, kao i na snažan rast zarada.

Član Odbora guvernera FED-a Voler izjavio je da su povećanja kamatne stope FED-a verovatno „udaljena još neko vreme“, ali ako inflacija ostane visoka, biće potreban agresivniji odgovor od samo smanjenja obima kupovine aktive.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

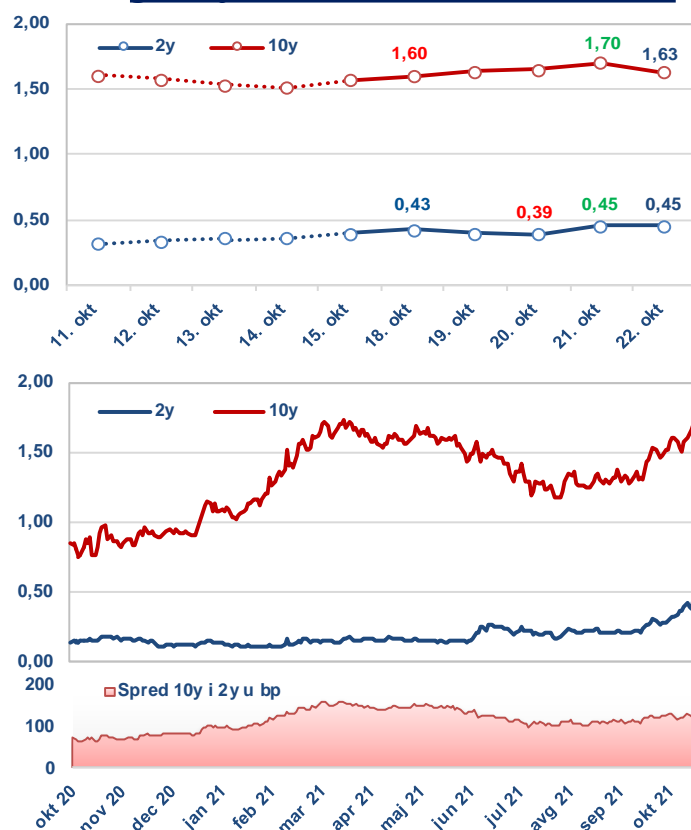
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni PMI indeks, preliminarno	Okt	-	57,3	55,0
Industrijska proizvodnja, MoM	Sep	0,1%	-1,3%	-0,1%
Broj novih prijava za pomoć u slučaju nezaposlenosti, u 000	16.okt	297	290	296

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su na dužem delu krive, dok su na delu do jedne godine ostali nepromenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 4 b.p., na -0,64%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 6 b.p., na -0,11%.

Prinosi državnih obveznica zone evra povećani su na najviše nivoe u poslednjih nekoliko meseci. Iako su izjave predsednika ECB-a Lagard smanjile zabrinutost na tržištu da bi ECB mogla ranije da započne smanjenje stimulativnih mera monetarne politike, izjave članova drugih centralnih banaka, posebno FED-a i Banke Engleske, uticale su na nastavak rasta prinosa. Tržišno vrednovanje inflacije u dužem roku povećano je na 1,97%, što je najviši nivo od 2014. godine.

Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra, prema preliminarnim podacima, u oktobru je zabeležio novi pad, sa 56,2 u prethodnom mesecu na 54,3, a iako se i dalje nalazi u zoni ekspanzije, ovo mu je najniža vrednost u poslednjih šest meseci. Uska grla u lancima snabdevanja, zajedno s prisutnom zabrinutošću oko virusa korona, uticala su na nastavak usporavanja privrednog rasta, s jedne strane, i najbrži rast cena od kada se prikupljaju podaci, s druge strane. Pad je posebno bio izražen u proizvodnom sektoru, gde je komponenta koja se odnosi na nivo proizvodnje smanjena na 53,2 (sa 55,6 u septembru), što je najniži nivo u poslednjih šesnaest meseci, ali je pad aktivnosti zabeležen i u uslužnom sektoru, gde je vrednost indeksa smanjena na 54,7 (sa 56,4 u septembru), što je najniži nivo u poslednjih šest meseci.

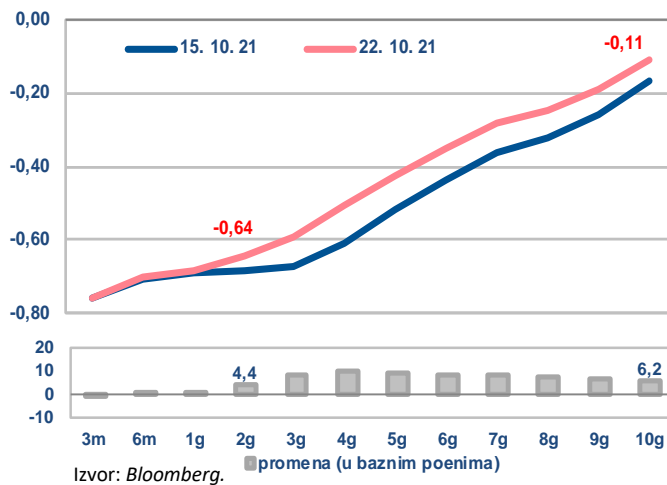
Rast je usporio naročito u Nemačkoj, gde je kompozitni *PMI* indeks smanjen na 52,0 poena (sa 55,5 poena u septembru), što je najniži nivo od februara, dok je kompozitni *PMI* indeks u Francuskoj smanjen na 54,7 poena (sa 55,3 poena u septembru), što je najniži nivo od aprila.

Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra, prema preliminarnim podacima, smanjen je u oktobru na 54,3.

Prema istraživanju Blumberga, procena stopa rasta BDP-a u zoni evra iznosi 5,0% za ovu godinu, odnosno 4,3% za 2022. i 2,1% za 2023. godinu. U odnosu na prethodno istraživanje, procena BDP-a za ovu godinu povećana je za 0,1 p.p., dok je za 2023. smanjena za 0,1 p.p. U trećem tromesečju 2021. očekuje se rast BDP-a od 1,9% (prethodno 2,2%), a u četvrtom tromesečju 2021. godine rast od 1% (prethodno istraživanje 1,1%). Procene inflacije povećane su za ovu godinu sa 2,2% na 2,3%, kao i za narednu godinu sa 1,6% na 1,9%, dok je za 2023. zadržana na 1,5%. Očekuje se da do prvog tromesečja 2024. godine (perioda na koji se odnosi istraživanje) stopa na depozitne olakšice ostane na nivou od -0,50%.

Predsednik Bundesbanke Vajdman podneo je ostavku i zatražio od predsednika Nemačke da ga razreši dužnosti 31. decembra ove godine. Vajdman je bio na čelu Bundesbanke banke od maja 2011. godine, a u saopštenju se navodi da je odluku doneta iz ličnih razloga. Pojedini učesnici na tržištu smatraju da je ostavku podneo i zbog toga što nije mogao da sprovede svoje ideje u okviru ECB-a, a očekuju da naslednik bude manje zagovornik restriktivnije monetarne politike od Vajdmana, kao i da ECB nastavi da sprovodi veoma ekspanzivnu monetarnu politiku i u narednom periodu.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

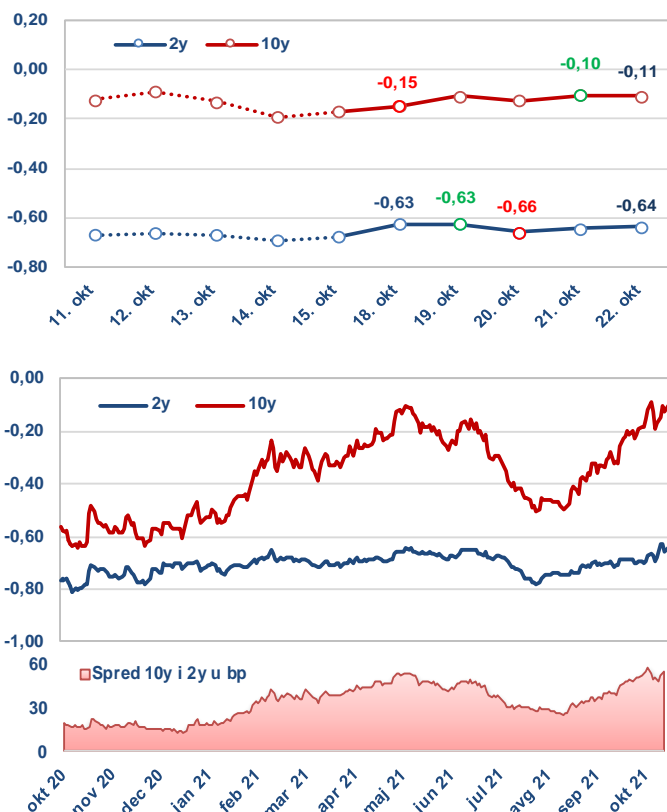

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, zona evra, preliminarno	Okt	55,2	54,3	56,2
Kompozitni <i>PMI</i> indeks, Nemačka, preliminarno	Okt	54,3	52,0	55,5
Stopa rasta proizvođačkih cena, YoY, Nemačka	Sep	12,8%	14,2%	12,0%

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

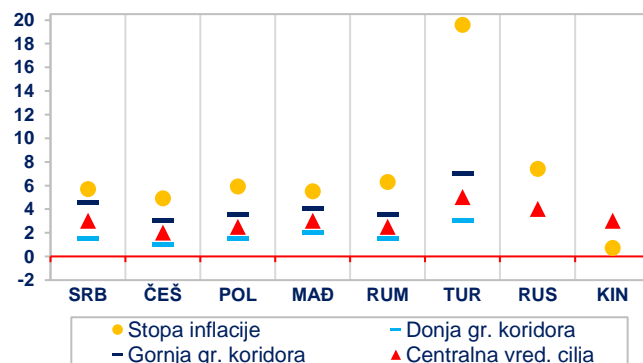
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q4, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10.12.20	9.11.21	1,05
Češka (CNB)	1,50	0,75	30.9.21	4.11.21	2,00
Poljska (NBP)	0,50	0,40	6.10.21	3.11.21	-
Mađarska (MNB)	1,80	0,15	19.10.21	16.11.21	1,95
Rumunija (NBR)	1,50	0,25	5.10.21	9.11.21	-
Turska (CBRT)	16,00	-2,00	21.10.21	18.11.21	-
Rusija (CBR)	7,50	0,75	22.10.21	17.12.21	-
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T4 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg/sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske (MNB), na sastanku Monetarnog odbora 19. oktobra, **povećala je referentnu kamatnu stopu za 15 b.p., na nivo od 1,80%**. Stopa na depozitne olakšice (*O/N Deposit Rate*) i stopa na kreditne olakšice (*O/N Lending rate*) takođe su povećane za po 15 b.p., na nivo od 0,85% i 2,75%, respektivno. **Odluka o povećanju referentne stope doneta je u uslovima povišene stope inflacije u Mađarskoj, koja je u septembru zabeležila nivo od 5,5% YoY** (najviši nivo u prethodnih devet godina) i znatno je iznad gornje granice ciljanog koridora MNB (3% ± 1 p.p.). **Viceguverner MNB naveo je da su inflatorni pritisci uporniji (*more persistent*) nego što se prethodno mislilo, pri čemu je dodao da će se ciklus povećanja referentne kamatne stope nastaviti i u 2022. godini**, sve dok inflacioni izgledi ne budu stabilni i u skladu sa inflacionim ciljem.

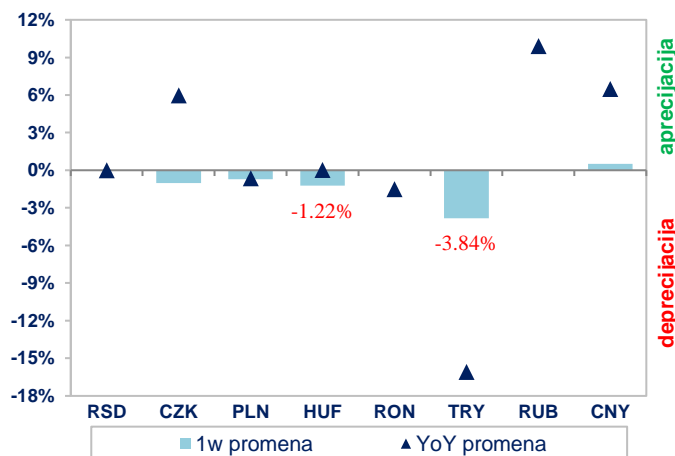
Kineska centralna banka (PBoC), 18. mesec uzastopno, **zadržala je kamatne stope 1Y Loan Prime Rate (LPR) i 5Y LPR na nivou od 3,85% i 4,65%**, respektivno.

Centralna banka Turske (CBRT), na sastanku 21. oktobra, **smanjila je referentnu stopu za 200 b.p., na nivo od 16%**. Realna kamatna stopa u Turskoj ovom odlukom smanjena je duboko u negativnu zonu (-3,58%). Referentna stopa je smanjena uprkos pojačanim inflatornim pritiscima – stopa inflacije u Turskoj u septembru zabeležila je nivo od 19,58% YoY. Međutim, **predstavnic CBRT-a smatraju da je viša stopa inflacije posledica delovanja faktora sa strane ponude** (rast uvoznih cena, cena prehrambenih proizvoda i električne energije), kao i **da je privremenog karaktera**. S druge strane, u saopštenju je navedeno da će **prisutni inflatorni pritisci ograničiti prostor za dalje smanjenje referentne stope do kraja godine**.

Centralna banka Rusije (CBR) **povećala je referentnu kamatnu stopu za 75 b.p., na nivo od 7,50%**. Kao glavni razlog za donošenje ove odluke navode se **povišeni inflatorni pritisci** – stopa inflacije u Rusiji u septembru dostigla je nivo od 7,4% YoY (najviši nivo od početka 2016. i gotovo dvostruko viši nivo od ciljane stope inflacije CBR-a od 4%). U saopštenju nakon sastanka guverner CBR-a Elvira Nabuilina navela je da bi **ponovno pooštavanje mera za sprečavanje širenja virusa korona** moglo da utiče na stvaranje poremećaja na strani ponude, što bi **moglo da stvori dodatne inflatorne pritiske**. Ona je istakla i da je **prerano govoriti o kraju ciklusa pooštavanja monetarne politike**, kao i da se referentna kamatna stopa neće vratiti na neutralni nivo (5–6%) pre sredine 2023. godine.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	3,940	18,0	-28,0
Češka (2031)	2,551	17,5	153,5
Poljska (2030)	2,770	19,2	151,4
Mađarska (2033)	3,849	15,0	151,9
Rumunija (2030)	4,817	-14,5	127,8
Turska (2031)	19,390	33,0	596,0
Rusija (2030)	7,855	37,0	187,0
Kina (2030)	2,991	0,6	-17,3

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 1,67% i kretala se u rasponu od 1.766,76 do 1.797,40 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

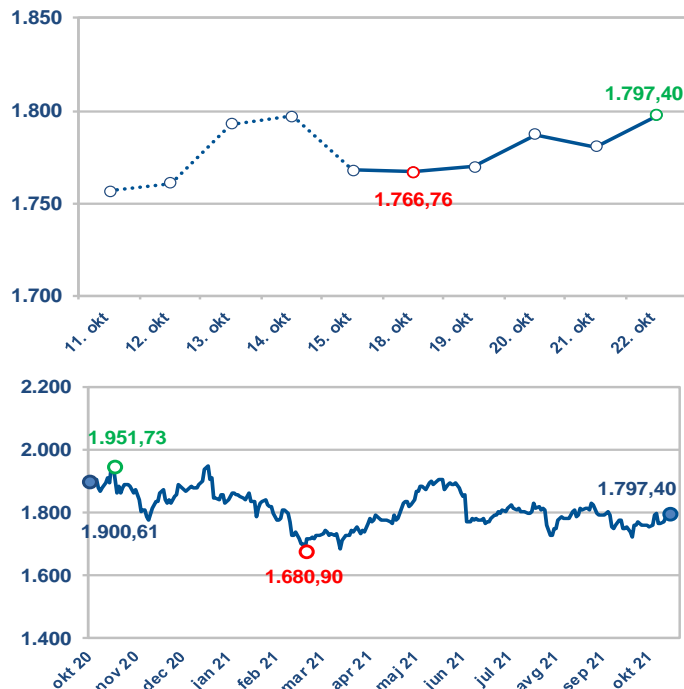
Na rast cene zlata, u posmatranom periodu, uticali su: pad vrednosti dolara, rast geopolitičkih rizika nakon izjave generalnog sekretara NATO-a da će se fokus tog vojnog saveza proširiti i na kontinentalnu Kinu, iako je naglašeno da Kina nije protivnik; slabija vrednost industrijske proizvodnje u SAD od očekivane za septembar, što je unelo uverenje da bi FED mogao biti manje oštar (*hawkish*) u porukama o sledećim monetarnim potezima na narednom sastanku početkom novembra; izjava predsedavajućeg FED-a da će inflacija u SAD duže ostati realnost nego što se prethodno mislilo, što je bio signal tržišnim učesnicima da investiraju u zlato i druge sigurne finansijske instrumente koji mogu biti zaštićeni tzv. *hedge* u periodu visoke inflacije.

Cena zlata je porasla za 1,67% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.797,40 USD/Oz.

Na povremeni pad cene zlata uticali su: vest o smanjenju količine zlata u *SPDR Gold Trust GLD*, najvećem berzanskom fondu na svetu za trgovanje zlatom; vest o otvaranju Melburna nakon ograničenja protiv širenja virusa; vest da je *Evergrande Group*, kineska kompanija za nekretnine, isplatila investitorima 83,5 miliona dolara na ime dospеле kuponske obveznice.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa *brent* porasla je za 0,14% i kretala se u rasponu od 83,69 do 85,37 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

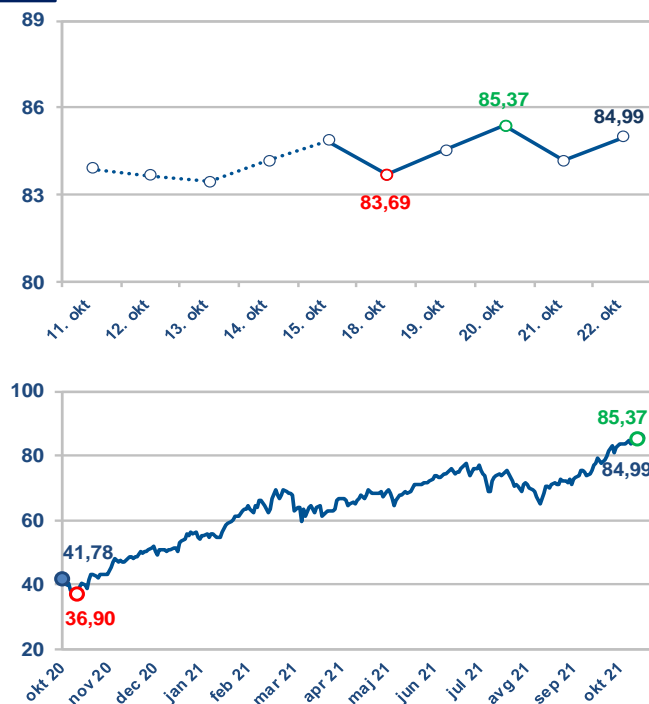
Na rast cene nafte, u posmatranoj nedelji, uticali su: pad vrednosti dolara; odbijanje S. Arabije da poveća svoju proizvodnju nafte ili da pozove grupu *OPEC+* na dodatno povećanje proizvodnje i ponude nafte; prognoze Međunarodne agencije za energetiku (*IAE*) da će se povećati potražnja za naftom 2022. godine; prekidi u snabdevanju prirodnim gasom, električnom energijom i ugljem širom sveta; izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o najnižem nivou zaliha nafte u SAD u poslednje tri godine i benzina od 2019. godine; smanjenje broja aktivnih naftnih platformi u SAD, po podacima američke kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte je porasla za 0,14% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 84,99 USD/bbl.

Na pad cene nafte, u posmatranom periodu, uticali su: slabija od očekivane vrednosti industrijske proizvodnje u SAD za septembar, koja je unela zabrinutost oko oporavka najrazvijenije svetske ekonomije; pad obima prerade nafte u Kini na najniži nivo od septembra 2020. godine; jače strujanje vetrova na severozapadu Evrope, što je počelo da uvećava proizvodnju električne energije; vest da se predsednik Rusije Putin zalaže za uvećanje proizvodnje nafte unutar *OPEC+*.

3.2

Cena nafte tipa *brent* (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.